

Uutisankka lensi metsään

Suomessa vieraili lokakuun 2002 lopulla Saksan Greenpeacen ja muutamien saksalaisten painotalojen edustajia, jotka tutustuivat valtioneuvoston mailla, Kainuun vanhoissa metsissä tehtyihin kiistanalaisiin hakkuisiin.

Kuukautta myöhemmin, 21.11., Helsingin Sanomat julkaisi tapahtumasta laajan artikkelin kuuden palstan otsikolla ”Greenpeace vaatii Pohjois-Suomen metsien suojelua ja hakkuukieltoa”. Artikkelin useista kyseenalaisista väitteistä käsittelen seuraavia:

- 1) Greenpeace on esittänyt, että Pohjois-Suomessa on suojeltava metsää 300 000 hehtaaria ja Etelä-Suomessa 200 000 hehtaaria.
- 2) ”Suojelun laajentaminen vaadittuihin mittoihin lopettaisi käytännössä metsätalouden harjoittamisen Pohjois-Suomessa”.
- 3) Vierailu tapahtui salaa ja merkitsi ”omistajatahon ohittamista”.

Helsingin Sanomat ei ollut lainkaan yhteydessä Greenpeacen Suomen toimistoon, joka organisoisi matkan. Tosin lehti oli haastatellut kansainvälisen Greenpeacen metsävastaavaa Christopher Thiesiä. Häneltä ei ilmeisesti kysytty Pohjois-Suomen metsätalouden kohtalosta ja vaikka olisikin kysytty, hän tuskin olisi kyennyt sitä kommentoimaan.

Ankka lähtee lentoon

Helsingin Sanomien väitteet alkoivat elää välittömästi omaa elämäänsä. Vauhdilla lentoon nousi Pohjois-Suomen metsätalouden loppumista koskeva väite, jota alkoivat toistella sellaisenaan TV ja radio heti 21.11. aamulla.

”Ympäristöjärjestö Greenpeace vaatii laajamittaista suojelualueiden lisäämistä Pohjois-Suomen metsissä. Suurimmillaan puolen miljoonan hehtaarin suojelualue lopettaisi käytännössä metsätalouden Lapissa”, väitti Radio Nova 21.11. jo kello 4 aamulla. MTV 3:n Huomenta-Suomi luki saman uutissähkeen. ”Vaatimuksen toteuttaminen merkitsisi metsätalouden harjoittamisen lopettamista Pohjois-Suomessa”, selitti Ylen Ykkönen. Uutista toistettiin leh-

Greenpeace vaatii Pohjois-Suomen metsien suojelua ja hakkuukieltoa

Uusi metsien inventointi sulkee metsätoita puoli miljoonaa hehtaaria
 Greenpeace toi lehdekustantajia hakkuille Metsähallinnusta kuulematta

RUOKATORSTI
 Munajalusta valmistettu nopeasti

Greenpeace haluaa metsätyöt pois Lapista

lajestoo vaatii suojeluhoitoa yli kaksikertaisiksi nykyisestä
 Metsähallitus ei keksunut esteettömän ornia metsiään

Pentti Lahti
 Metsähallitus on...
 Metsähallitus on...
 Metsähallitus on...

Metsähallitus on...
 Metsähallitus on...
 Metsähallitus on...

Kahvin lauantai-iltojen hakkuu-aiheet tulla hakkuu-aiheista...

Kahvin lauantai-iltoja

Kahvin lauantai-iltoja...
 Kahvin lauantai-iltoja...
 Kahvin lauantai-iltoja...

Metsähallitus toteutti...
 Metsähallitus toteutti...
 Metsähallitus toteutti...

Backman: Menettely on pahasti pielessä
 Backman: Menettely on pahasti pielessä...
 Backman: Menettely on pahasti pielessä...

Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...

Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...

Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...

Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...

Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...

Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...

Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...

Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...
 Metsähallituksen...

distössä heti seuraavasta päivästä lähtien.

”Jos [Greenpeacen] vaatimukset toteutuisivat, koko metsätalouden harjoittaminen Pohjois-Suomessa joutuisi uhanalaiseksi”, väitti Suomenmaa 22.11.

”Metsähallitus tyrmää täysin ympäristöjärjestö Greenpeacen esittämät vaatimukset kasvattaa vanhojen metsien suojelualueita 300 000–500 000 hehtaarilla Pohjois-Suomen valtion metsissä.”

”Tällainen suojelupäätös on Lapin metsäteollisuudelle ihan mahdoton. Se sekoittaisi koko metsäsektorin, sanoo Länsi-Lapin aluejohtaja Kii Korhonen Metsähallituksesta”, kirjoitti Pohjolan Sanomat 22.11.

”Greenpeacen vaatimukset lopettaisivat käytännössä kokonaan pohjoisen metsätalouden, johon maakunnan elinvoima nojaa edelleen voimakkaasti”, arveli Lapin Kansa pääkirjoituksessaan 23.11.

”Saksan Greenpeace vaatiikin noin puolen miljoonan (!) metsähehtaarin suojelemista Pohjois-Suomessa. Vaatimukset merkitsivät metsätalouden lop-

pumista ja tuhansien työpaikkojen häviämistä”, esitti Iisalmen Sanomain pääkirjoitus 23.11. Talouselämän erityistuntemuskaan ei vaikuttanut lehtien väittämiin. ”Jos Greenpeacen vaatimukset menevät läpi, metsätalouden harjoittaminen loppuisi Pohjois-Suomessa”, oletti Taloussanomat 23.11.

Sananvapaus on terrorismia

Median väitteet ja vaatimukset muuttuivat nopeasti hyvin aggressiivisiksi.

Kaleva vaati pääkirjoituksessaan 24.11. jokamiehenoikeuksien rajoittamista, jotta voidaan estää ”väärän” tiedon leviäminen suomalaisesta metsätaloudesta. Maaseudun Tulevaisuus yhdisti pääkirjoituksessaan 2.12. muutta mutkitta eläinaktivistien harrastamat vahingonteot ja metsien suojelun.

”Koko metsätalous loppuu Lapista ja 6 000 ihmistä joutuu työttömäksi”, selitti maaherra Hannele Pokka Metsäradiossa 25.11., ja julisti Greenpeacen terroristijärjestöksi.

MTK:n metsävaltuuskunta oli koolla 22.11., HS:n artikkelin julkaisemista seuranneena päivänä. Puheenjohtaja Esa Härmälä vaati siellä panostusta kansainväliseen metsätiedotukseen, jottei suomalainen metsäteollisuus ”altistu ekoimperialismille”. Kannanotto levisi laajalle STT:n välityksellä.

SAK:n Puuliiton osastopäällikkö Sakari Lepola pani samana päivänä paremmaksi ja levitti STT:n kautta tiedotteen, joka julisti että ”Greenpeace on metsäalan Al Qaida”. STT:n toimittama kannanotto julkaistiin kymmenissä lehdissä.

Greenpeacen toimisto laati samana päivänä siihen vastauksen, mutta sitä STT ei suostunut lähettämään. STT:n päätoimittaja Mikael Pentikäinen on kollegoidensa joukossa sikäli poikkeus, että hän myöntää tapauksen virheeksi.

– En tiedä, miksi näin kävi. Greenpeacen tiedote olisi ihan hyvin voitu lähettää Puuliiton höpinän perään. Menettelymme on ollut moitittavaa, ei siitä ole epäilystäkään.

Puuliitto jatkoi kampanjointiaan pisimpään ja sai runsaasti palstatilaa yhä lennokkaammille väitteilleen. Puuliiton puheenjohtajan ”Vanhalan mielestä Greenpeacen opit lopettaisivat lähes kaiken metsien talouskäytön Suomessa”, uutisoi muiden joukossa Helsingin Sanomat vielä 25.1.2003.

Tiedotusvälineiden toimintaa voi perustellusti nimittää hysterisoituneeksi. Kirjoittelun tyyliä ja tasoa kuvaa Pentti Jussilan kolumni Pohjolan Sanomissa 24.11.: ”Me Lapissa emme totisesti vähättele saksalaisia. Meillä on omat kokemuksemme. Syksyllä 1944 he polttivat kaiken rakennetun, kaivoista ja siltarummuista alkaen”.

Sanomalehtien joukossa oli yksi selvä poikkeus. Kainuun Sanomat julkaisi 26.11. oman, noin sivun laajuisen reportaasinsa. Lehti oli – päinvastoin kuin useimmat muut – haastatellut perusteellisesti myös ”syytettyä”, Greenpeacen Suomen metsävastaavaa Matti Liimataista. Ainoana pohjoisen maakuntalehdistä Kainuun Sanomat ei toistellut väitettä Pohjois-Suomen metsätalouden loppumisesta – puhumattakaan sortumisesta Lapin polttamis- ja terrorismipuheisiin.

Kaatuuko metsätalous

Helsingin Sanomien uutinen ei olisi koskaan päässyt huimaan lentoonsa, jos muissa välineissä olisi tarkistettu sen keskeiset väitteet. Tarkistaminen olisi ollut helppoa, mutta sitä ei edes yritetty. Päinvastoin, alkuperäisiä väitteitä vääritettiin reippaasti.

HS väitti suojeluvaatimuksen olevan 300 000 hehtaaria Pohjois- ja 200 000 hehtaaria Etelä-Suomeen, mutta moni lehti muutti luvun 500 000 hehtaariksi yksin Pohjois-Suomessa, ja maakuntiakin karsittiin rajusti.

5.12. kirjoitti Suomen Metsäyhdistyksen tiedottaja Hannes Mäntyranta Taloussanomissa olleessa kolumnissaan Saksan Greenpeacen vaativan, että ”suojelua pitää lisätä Lapissa, missä luonnonsuojelun ongelmat ovat kaikkein vähäisimmät. Lapissa pitäisi suojella 500 000 hehtaaria valtion omistamaan vanhaa metsää”. Hehtaarit olivat liki tuplaantuneet, mutta Pohjois-Suomi kuitistunut pelkäksi Lapiksi. Lapissa tehdään kuitenkin vain kolmannes pohjoisen hakkuista.

Samaa esitti maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen (kok.). Greenpeacen vaatimus 500 000 hehtaarin suojelemisesta Lapissa olisi kuolinisku metsätaloudelle, hän tarinoi Nykypäivän haastattelussa.

HS:n väitteistä juuri Pohjois-Suomen metsätalouden loppuminen oli sellainen, jonka olisi pitänyt herättää epäily jokaisessa toimittajassa. Tietoa, joka osoitti HS:n väitteen kyseenalaiseksi, oli hyvin saatavilla. Taulukosta 1 nähdään, että Pohjois-Suomessa on suojelualueista huolimatta metsätalouden käytössä on lähes 10 miljoonaa hehtaaria metsä- ja kitumaata. Suojeluvaatimus koskisi siis noin kolmea prosenttia alueen metsistä.

TAULUKKO 1**POHJOIS-SUOMEN METSÄT**

	Metsämaa	Kitumaa	Yhteensä
1. Pinta-ala yhteensä	8,982	2,442	11,424
2. Lailla suojellut	0,566	0,799	1,365
Suojeluohjelmat	0,186	0,087	0,273
Metsätalouden käytössä	8,230	1,556	9,786

Yksikkö: miljoonaa hehtaaria.

- 1) Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin yhteinen metsä- ja kitumaan ala.
Lähteet: Metsätilastollinen vuosikirja 2002, Metsäntutkimuslaitos 2002
- 2) Kokonaan suojeltu tai suojeluohjelmissa kokonaan suojeltavaksi määritellyt alueet.
Lähteet: Metsien suojelun luokittelun ja tilastoinnin yhtenäistämistyöryhmä; työryhmämuistio MMM 2002:15. Talukossa on huomioitu mietinnön liitteen 4 kategoriat 1–3. Pientä epätarkkuutta aiheuttavat tulkinnavaraiset muut kategoriat (osassa harjoitetaan myös metsätaloutta), mutta niiden osuus kokonaisuudesta on pieni, luokkaa 200 000 hehtaaria. Rajoitetussa metsätalouskäytössä olevia alueita ei huomioida, koska niiltä hakataan puuta ja jo metsälaki aiheuttaa rajoituksia koko maassa, ei vain pohjoisessa.

Jotta väite metsätalouden loppumisesta olisi tosi, se edellyttäisi, että pohjoisessa on hakkuumahdollisuuksia ainoastaan noilla 300 000 hehtaarilla – 9,5 miljoonaa hehtaaria olisi siis hakattu kuntoon, jossa ne ovat toistaiseksi tuottamattomia. Kuinka uskottava tällainen väite on?

Tosiasiassa siihen ei uskonut lopulta edes HS. Se paikkaili väitteitään pääkirjoituksessaan 24.11. Sen mukaan, jos vaatimus ”hakkuukiellosta noin 300 000 lisähehtaarilla toteutettaisiin, Metsähallituksen hakkuut pienenisivät noin kymmenen prosenttia”. Hakkuiden pienemisellä tarkoitettiin vain Metsähallituksen Pohjois-Suomen, ei koko maan, hakkuita.

Metsähallituksen osuus Pohjois-Suomen markkinahakkuista on noin 30 prosenttia (ks. taulukot 2 ja 4). Kymmenen prosentin vähennys Metsähallituksen hakkuissa merkitsisi 300 000 kuution vähennystä, eli vajaata 3 prosenttia koko Pohjois-Suomen hakkuista. Kolmen prosentin vähenemä on draamattisessa ristiriidassa alkuperäisen ”Pohjois-Suomen metsätalous loppuu kokonaan” -väittämän kanssa.

Helsingin Sanomat oli siis todennut uutisen ankaksi, mutta lehti ei kuitenkaan oikaissut virhettään, vaikka ankka vaikutti mediassa laajalti, minkä täytyi olla toimituksen tiedossa. Pääkirjoitusta ei voi mielestäni pitää oikaisuna. Virhe myönnettiin vain osin ja hyvin peitetysti. Tuskin sitä pystyivät edes havaitsemaan muut kuin ne, jotka tuntevat metsäalan numerot hyvin.

Vähenevätkö hakkuut?

Mihin perustui väite, että edes HS:n väittämän laajuinen suojelelu vähentäisi hakkuuita?

Viimeisimmän Pohjois-Suomea koskeneen vanhojen metsien suojelelupäätöksen teki valtioneuvosto joulukuussa 1996. Päätöksestä muistutettiin sekä HS:ssa että lähes kaikissa sen pohjalta laadituissa artikkeleissa. Poikkeuksetta väitettiin päätöksen vähentäneen hakkuuita ja/tai työpaikkoja, mutta numero-tietoja väitteiden tueksi tarjottiin erittäin vähän.

Kainuun metsäkeskuksen johtaja Eila Valtanen väitti Kainuun Sanomissa 4.12. hakkuuiden vähentyneen suojelelupäätöksen vuoksi koko Pohjois-Suomes-sa 360 000 kuutiometriä. Metsäliiton viestissä 5/2002, joka ilmestyi 11.12., olleen artikkelin mukaan ”vähenevät Kainuun metsien hakkuut vuodessa lähes 250 000 kuutiolla”, vuoden 1996 päätöksen tuloksena. Artikkeleihin oli

TAULUKKO 2

METSÄHALLITUKSEN MARKKINAHAKKUUT POHJOIS-SUOMESSA YHTEENSÄ 1996–2001

	Kainuu	Ppmaa	Lappi	YHT
1996	0,745	0,387	1,600	2,732
1997	0,761	0,349	1,488	2,598
1998	0,779	0,485	1,487	2,751
1999	0,854	0,489	1,570	2,913
2000	0,922	0,547	1,607	3,076
2001	0,968	0,606	1,568	3,142

Yksikkö: miljoona m³.

Lähde: Metsätalastollinen vuosikirja vv. 1997–2002

haastateltu Metsähallituksen Kainuun aluejohtajaa Veikko Hiltusta. ”Metsien suojeleminen on heijastunut eritoten järeän puun tarjontaan”, hän väitti.

Viralliset metsätilastot osoittavat aivan päinvastaista. Taulukko 3 kertoo, että Metsähallituksen tukkipuun, eli ”järeän puun”, hakkuut ovat Pohjois-Suomessa selvästi kasvaneet vuoden 1996 jälkeen. Taulukosta 2 nähdään, että Metsähallituksen kaikki markkinahakkuut pohjoisessa ovat lisääntyneet yhteensä 400 000 kuutiota.

Kaikkiaan Pohjois-Suomen markkinahakkuut ovat kasvaneet peräti 40 prosenttia, yli 3 miljoonaa kuutiota, suojelupäätöksen jälkeen. Tämän osoittaa taulukko 4.

Metsätilastoihin perehtyminen olisi pelastanut monilta noloilta heitoilta, esimerkiksi Suomenmaan pääkirjoittajan tapaan: ”Saksan käyttäminen työrukkasena on kaiken lisäksi kuin parodia: Euroopan teollistunein maa on hävittänyt omat metsänsä haposateisiin ajat sitten” (22.11.; väite toistettiin pääkirjoituksessa 25.11.).

Tämä ivailu Saksan metsistä on ollut pitkään erityisesti pohjoissuomalaisen lehdistön vakioväitteitä. Tosiasiassa Saksan metsävarat ovat huomattavasti suuremmat kuin Suomen. Saksan metsissä on puuta 2,88 ja Suomen metsissä 1,94 miljardia kuutiota. Silti Saksan hakkuut ovat pienemmät kuin Suomen. Tuoreimman yhteistilaston mukaan Saksa hakkaa 49, Suomi 54 miljoonaa kuutiota (Metsätilastollinen vuosikirja 2002, s. 333).

TAULUKKO 3

POHJOIS-SUOMI / TUKIN MARKKINAHAKKUUT, METSÄHALLITUS 1996–2001

	Kainuu	Ppmaa	Lappi	YHT
1996	0,320	0,106	0,423	0,849
1997	0,344	0,102	0,463	0,909
1998	0,329	0,137	0,391	0,857
1999	0,384	0,140	0,401	0,925
2000	0,423	0,160	0,401	0,984
2001	0,441	0,163	0,382	0,986

Yksikkö: miljoona m³.

Lähde: Metsätilastollinen vuosikirja vv. 1997–2002

Perin kummallinen oli myös Kauppalehden pääkirjoituksen väite 4.12.: ”Paradoksien paradoksi on se, että noin 70 prosenttia kaikista Euroopan suojelluista metsistä on Suomessa”.

Tiedustelin pääkirjoitustoimittaja Ilkka Lammelta, mihin väite perustui.

– Sain tiedon eräältä metsäteollisuuden edustajalta, Lampi kertoi.

Tietolähde lienee ollut jäävi. Mikään metsätilasto ei tue tätä väitettä.

Metsähallituksen oikeudet

Kirjoittelun toinen johtoteema oli, että matka oli tehty salaa. Paheksuttiin ankarasti sitä, ettei Metsähallitus saanut olla mukana, tai ei ainakaan niin isolla joukolla, kuin olisi halunnut. Matkan ”ohjelmaan sai osallistua erillisten pyyntöjen jälkeen vain yksi Metsähallituksen luonnonsuojeluasiantuntija”, kirjoitti HS 21.11. ”En pidä soveliaana järjestön menettelytapaa ja maanomistajatahon ohittamista”, valitti HS:ssa Metsähallituksen pääjohtaja Jan Heino.

”Vaikuttamisprosessi ei voi olla oikea silloin kun järjestö tuo kustantajat katsomaan suomalaismetsiä salaamalla vierailut kansalaisilta ja jopa metsän omistajalta”, arvosteli Lapin Kansa 23.11.

Greenpeace ”on vienyt salavihkaa saksalaisia lehdenkustantajien edustajia

TAULUKKO 4

MARKKINAHAKKUUT POHJOIS-SUOMESSA YHTEENSÄ 1996–2001

	Kainuu	Ppmaa	Lappi	YHT
1996	2,199	2,143	3,272	7,614
1997	2,378	2,493	3,332	8,203
1998	2,616	3,799	3,514	9,929
1999	2,689	3,893	3,607	10,189
2000	2,738	4,163	3,673	10,574
2001	2,780	4,141	3,760	10,681

Yksikkö: miljoona m³.

Lähde: Metsätilastollinen vuosikirja 1997–2002

metsähallituksen työmaille”. ”Paitsi että menettely on salakähmäistä ja epäisänmaallista, se on eräänlaista fasismia”, väitti Suomenmaa 25.11.

”Ympäristöministeri [Jouni Backman, sd.] hämmästeli sitä, että Saksan Greenpeace rahtasi hiljattain Suomeen arvovaltaisen joukon saksalaisia kustannusalan ihmisiä ihmettelemään suomalaista metsätaloutta”, kirjoitti Pohjan Työ 25.11. Backman esiintyi samoin jo alkuperäisessä HS:n artikkelissa.

”Kustantajat vierailivat Metsähallituksen kohteilla (...) eikä niillä saanut olla paikallisia metsähallituksen edustajia läsnä”, valitti Metsähallituksen tiedottaja Kristiina Vuopala Kainuun Sanomissa 26.11.

Tosiasiaa Kainuun kohteita oli esittelemässä myös Metsähallituksen tiimiesimies Mikko Heikkinen, joka henkilökohtaisesti oli johtanut alueiden hakkuita. Koko matkan ajan mukana oli myös Metsähallituksen luonnonsuojeluasiantuntija Petri Heinonen. Matkalle osallistui Suomesta Greenpeacen Suomen metsävastaava, kolme Suomen luonnonsuojeluliiton edustajaa, kolme suomalaista metsätutkijaa, Metsähallituksen edustaja sekä Stora Enson ja UPM-Kymmenen ympäristöasiantuntijat. Lisäksi Kainuun tilaisuuksissa oli mukana paikallisia asukkaita, mukaan lukien metsien suojelua vastaan vuosikausia kampanjoinut Suomussalmen kunnanjohtaja Timo A. Säkkinen. Sak-
sasta saapui kolme Greenpeacen ja neljä teollisuuden edustajaa.

Greenpeacen Suomen metsävastaavan Matti Liimataisen mukaan matka järjestettiin saksalaisten painotalojen toivomuksesta. Heidän tahtonsa oli, ettei paikalle kutsuta tiedotusvälineitä, koska ”he olivat tutustumassa asioihin, eivät tekemässä päätöksiä”.

Entä se ”Greenpeacen uusi suojeluvaatimus”? Vuoden 1996 suojelupäätös oli poliittinen linjanveto siitä, mitä suojellaan, ei siitä mitä suojelunarvoisia metsiä on jäljellä; ainakaan jälkimmäisestä ei vallitse yksimielisyyttä. Kommentoidessaan Greenpeace-kohua Suomen luonnonsuojeluliiton SLL:n puheenjohtaja Heikki Simola ja WWF:n pääsihteeri Timo Tanninen muistuttivat järjestöjensä jättäneen suojeluohjelmaan eriävän mielipiteen ja vaativat edelleen ohjelman täydentämistä (HS 6.12.). Esitys suojelun laajentamisesta ei siis ollut uusi, eikä vain Greenpeacen.

vaistodessakaan, jos maailman suurimmaksi demokraattiseksi puoluekokoukseksi sanottu kokous ei niin

musti enemmän halokkautta. Mutta niitä varten ei tarvita lisää sotilaallista liittoutumista.

Raukkamaista salakähmäilyä

Ympäristöjärjestö Greenpeace vaatii suuria metsien lisäsuojelua Suomeen. Vaatimuksi-
aan pönkittääkseen järjestö on käyttänyt sala-
vihkaa saksalaisia lehdenkustantajien edustajia met-
sähallituksen metsissä Kainuussa ja esitellyt niille
hakkuita. Jos nyt ei metsätöitä keskeytetä laajoilla
abeilla, saksalaisten uhataan lopettavan lehtipaperin
ostot Suomessa.

Jos vaatimukset toteutuisivat, koko metsätalouden
hajoittaminen Pohjois-Suomessa joutuisi uhanal-
seksi.

Menettely loukkaa järjestäytyneen yhteiskunnan
pelisääntöjä. Eriyksen raukkamaista on se, että ulko-
mailla annetaan salaa väkieristettyä tietoa ja siten pyri-
tään painostamaan suomalaista yhteiskuntaa ja suo-

malaista metsätaloutta, joiden Greenpeacekin tietää
olevan maailman metsänhoidon eturivissä.

Saksan käyttämäinen työrukkasena on kaiken lisäksi
kuin parodia: Euroopan teollistunein maa on hävit-
tänyt omat metsänsä pöytäsoiteistinsa ajat sitten ja sal-
fi yhä esimerkiksi henkilöautoitun terrorisoijia yhti-
teistä ilmaanne rajoittamattomilla nopeuksilla. Mut-
ta tänä maan pannaan esittämään vaatimuksia Suo-
nelle!

On hyvä, että ministeri Backman näyttää olevan
jyrkkänä. Toivottavasti se menee pysyvä. Metsiä on suo-
jeltava, mutta tänään on rapahduttava järjestäytyneen
yhteiskunnan lapaan ja myös niin, että ihmisenken
elämäntilaisuudet ovat vaarakappissa mukana.

Suomenmaa 22.11.2002

Pohjoinen elää metsästä

Greenpeacen tuedet suojelevat luonnonsuojelun pohjoisesta ja lisäsivät työttömyyttä. Samalla vaarantui vapaaehtoinen suojeleminen.

Metsähallituksen ympäristöjärjestö Greenpeace on iskenyt taas silmiinsä Suomen metsiin, valdita Suomi on yrittänyt toteuttaa Greenpeacen ja muiden ympäristöjärjestöjen vaatimuksia. Metsien suojeleminen on nimittäin pohjoisessa, mutta nyt järjestö väittää niin suuria suojelemissa, että ne toteutetaan vaarantavat koko metsätalouden laajassa.

Uudet suojelemissuunnitelmat kohdistuvat Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan metsiin, joiden lisäksi omistajia on valtio eli metsähallitus. Kustantajat metsien suojeleminen on Etelä-Suomessa. Täällä nyt on se, että eteläisiä ei voida metsiä suojeleä pakolla, koska suuret osat on matkustettu omistajien omistukseen. Suomen virallista luonnonsuojelusta on edellä vaarantamaa suojeleä. Sen Greenpeacen vaatimukset nyt vaarantavat.

Metsähallituksen mallia Pohjois-Suomessa toteutettiin 1994-96 maraattori, jolla aikana inventointi miljoonia hehtaarin suojelemissa. Maratonit eli hakukielto päättyi valtuustovotont päätökseen Pohjois-Suomen suojelemissa metsien suojelemissa. Tuolloin 300 000 hehtaaria päätettiin suojelemissa.

Nyt Greenpeace vaatii uutta maraattoriä.

noja 300 000 hehtaaria. Kunnes luonnonsuojelun taidon inventoitu. Hakkeiden raahattua joksikin heti luonnonsuojelun työttömyyttä selvittämällä Greenpeace tästä puolta sakonkustantajille, jolla se voi seurata Suomessa Sakonkustantajille ja Kainuun.

Suojelemissuunnitelman takana on Sakon Greenpeace, joka käyttää Suomen hallituksen vaatimusten tukena sakonkustantajia. Kustantajat ovat Suomen paperiteollisuuden suuria asiakkaita. Ne eivät halua joutua kulttuurien boikottin tai satsaamiseen kohteeksi.

Pohjoisen hakkeiden eivät kustantajat enää ole suomalaisen omaa, vaan sakonkustantajien käsissä. Jos kustantajat hyväksyvät maraattoriä, ne samalla lisäävät työttömyyttä. Niin kaikki sakonkustantajat eivät hyväksy. Kompensoaivaa ei ole tarjolla Pohjois-Suomessa. Jos

ollat, se olisi jo alkua sitten otetta käyttöön. Eri asiain, kytymättömät sakonkustantamot vaarantamaan Greenpeacen päätöksiä.

Suomessa on eteläisiä metsistä, hakkeista ja suojelemissa kymmeniä vuosia, eikä lopua näy. Greenpeacen vaatimukset eivät koske vain 300 000 hehtaarin rajoitusta pohjoisessa. Etelässä pitäisi rajoittaa metsiä 200 000 hehtaarin määrän.

Jokien aika sitten Etelä-Suomen metsien suojelemissa päätettiin erinomaisen lopputulokseen, jonka vastustajien hyväksy. Tavoitteena on edistää metsäomistajien vapaaehtoisia suojelemissa. Greenpeacen vaatimukset saattavat haljuttaa metsäomistajien suostusta ja suojelemissa lisää tuottamattomia. Tosi asia on, että metsien suojeleminen tarve on todellinen, etelässä, ei enää pohjoisessa.

Greenpeacen toiminta ei saa enää edes valtuustovotont tukes, kuten viisi 90-luvulla. Valtuustovotont ovat olleet niin mielenkiintoisin lapellaiset kansanedustajain. Kaikki ympäristöjärjestöt pohjoisen metsien suojelemissa päätyn, ettei lähtä vasta suojelemissa. Jo nyt maantieteellisesti on niin valtaisa, ettei yllätyksellisesti perästä liityntömyyttä todistaa enää tarve.

Jokamiehen oikeus taksaa sen, että metsien on helppo mennä niin sakonkustantajien ympäristöjärjestöihin kuin kustantajain. Tällaisia oikeuksia ei ole Suomessa kuin pohjoisessa. Ilmeisesti Suomessa ollaan liian siinä mielessä, jos oikeustalouden luonnonsuojelun tarpeelliset jaksot, jollaisia rajoitusta jokamiehen oikeus on pakko ryhtyä harkitsemaan.

Kaleva 24.11.2002

Kaiken lisäksi matkalla ei tietävästi edes esitetty suojelemissuunnitelmasta. Sen sijaan kerrottiin, että Pohjois-Suomessa on jäljellä vanhoja, luonnontilaisia tai senkaltaisia metsiä, joita hakataan.

Tammikuussa 2002 SLL, Luonto-Liitto, WWF ja Greenpeace julkistivat yhteisen ehdotuksensa 400 000 hehtaarin suojelemissuunnitelmasta ns. KMO-alueella. Lyhenne tarkoittaa Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lounais-Lapin muodostamaa aluetta. Laajalla pohjalla valmistellussa ja 1999 hyväksytyssä kansallisessa metsäohjelmassa (KMO) todetaan yksimielisesti, että metsien suojeleminen tällä alueella on liian vähäistä ja sitoudutaan korjaamaan tilanne. Ehdotus ei saanut yhdessäkään lehdessä kuuden palstan otsikkoa. Kukaan ei myöskään väittänyt metsätalouden loppuun vaatimuksen toteutuessa, ei missään maakunnassa.

Oliko väärä tieto ”sopiva totuus”

Koko kohussa pistää ensimmäiseksi silmään sattumanvaraisuus, jolla asia nousi – tai nostettiin. Miksei ympäristöjärjestöjen yhteinen 400 000 hehtaarin esitys tammikuussa 2002 herättänyt samaa kohua? Miksi matka oli ”Greenpeacen matka”, vaikka matkalle osallistui enemmän suomalaisia tutkijoita ja muiden ympäristöjärjestöjen edustajia kuin väkeä Greenpeacesta. Osanottajalista sai pyytämällä.

Toisekseen hämmästyttävää oli tiedotusvälineiden närkästys – suorastaan raivo – siitä, ettei Metsähallitus saanut matkalle mukaan niin monta edusta-

jaa, kuin se olisi halunnut. Miksi sen olisi pitänyt saada joukkoon yleensä kehtaan? Ja miksi unohdettiin matkalla olleet teollisuuden edustajat?

Riippumattomien tiedotusvälineiden olettaisi tukevan vapaiden kansalaisjärjestöjen viranomaisista riippumatonta toimintaa. Sen sijaan suomalainen media itse asiassa vaati, ettei ulkomaalaisten kanssa saa seurustella kuin viranomaisten valvonnassa.

Tiedotusvälineet vaativat sananvapauden ja äärimmillään (Kaleva 24.11.) myös liikkumavapauden rajoittamista, metsäteollisuuden etujen vuoksi. Tämä on todella hämmästyttävää.

Metsähallituksen edustuksen puolesta osoitettua kiukkua ei voi perustella edes omistajan asemalla, koska liikelaitos ei omista aariaakaan metsää, vaikka monet lehdet sitä omistajaksi väittivätkin. Metsään menemiseen ei myöskään tarvita lupia: Suomessa ovat edelleen voimassa jokamiehenoikeudet.

Kolmas ja tärkein piirre on toimittajien tavaton auktoriteettiuskoisuus, joka ilmeni kahdella suunnalla. Ympäristöjärjestöihin kohdistettiin korostettu totuusvaatimus, mutta todellisten vallankäyttäjien, kuten ministereiden, maaherran, Metsähallituksen ja metsäteollisuuden, väittämät hyväksyttiin sellaisinaan, mitään tarkistamatta, mitään kyseenalaistamatta. Läpi käymässäni aineistossa ei ole yhtään artikkelia, joissa heille olisi esitetty yksikään kriittinen kysymys. Kertaakaan heitä ei vaadittu selittämään ristiriitaa väitteidensä ja virallisten metsätilastojen välillä.

Kriittisyys ja tarkistaminen olisivat todistaneet päättäjien väitteet suurelta osin vääriksi. Onko vääräksi osoittaminen suomalaiselle toimittajalle liian kiusallista? Vai onko peräti niin, että väitteet tiedettiin disinformaatioksi, mutta ne olivat silti myös journalisteille ”sopiva totuus”. Tämä antaisi toimittajien moraalista perin synkän kuvan.

Toimittajat eivät kyseenalaistaneet myöskään Helsingin Sanomien väittämiä. Mihin unohtuivat journalistin ohjeet: ”Asiatiedot on tarkistettava niin hyvin kuin mahdollista, myös silloin kun ne on jo aikaisemmin julkaistu”? Tarkistaminen olisi ollut jopa yksinkertaista. Metsäntutkimuslaitoksen erinomainen Metsätilastollinen vuosikirja pitäisi olla jokaisen itseään kunnioittavan toimituksen kirjahyllyssä.

Ilmeisesti asiasta kirjoittaneet toimittajat eivät käytä alkuperäislähteitä. Pohtimatta tässä yhteydessä laajemmin tutkivan journalismin käsitettä totean, että eräänlaista arkipäivän tutkivaa journalismia olisi ollut tarkistaa, kuinka uskottavia Helsingin Sanomien ja päättäjien väitteet olivat.

Mikko Niskasaari on vapaa toimittaja Helsingistä.